

DUCE CHRISTO,
ATQVE
MAGNIFICI ICTORUM ORDINIS,
IN ILLUSTRISALANA CONSENSU
benevolo,
DISPUTATIONEM JURIDICAM

DE
D O T E,

SUB PRÆSIDIO

VIRI NOBILISSIMI, AMPLISSIMI ATQVE
CONSULTISSIMI

DN. STATII HARBORDI
von Wintheim/ J. U. D. CELEBER-
RIMI, ET CURIÆ PROVINCIALIS SAXO-
NICÆ UTRIUSQUE LINEÆ COMMUNIS,
ADVOCATI ORDINARI,

*Domini Hospitis, Patroni ac Præceptoris sui omni
observantia cultu et atem devenerandi,*
PUBLICO ERUDITORUM EXAMINI SISTIT

CHRISTIAN. Anton Stammich/
Mind. Guest.

AUTOR ET RESP.
IN AUD. ICTORUM HORIS CONSUETIS

Ad diem 23. Septemb.

JENÆ, Typis WERTHERIANIS,
A. M. DC. LXIIX.

32

1668, 56

22

///

6

VIRIS

MAGNIFICIS, PRÆNOBILISSIMIS, AMPLISSIMIS
CONSULTISSIMIS atq; EXCELLENTISSIMIS

DN. DANIELI ERNESTO

Derenthal / SERENISSIMI ac PO-
TENTISSIMI ELECTORIS BRANDENBUR-
GICI, IN PRINCIPATU MINDENSI, CONSILIARIO,
& CANCELLARIÆ IBIDEM DIRECTORI
VIGILANTISSIMO,

DN. CASPARO à Schorlemer /

J.U.L. COMITI PALATINO CÆ-
SAREO, SERENISSIMI ELECTORIS BRAN-
DENBURGICI CONSILIARIO PROVINCIALI, & RE-
VERENDISSIMI CAPITULI MINDENSIS SYN-
DICO MERITISSIMO,

DN. ANDREÆ Crausen / J. U. D.

& REIPUBLICÆ MINDENSIS
SYNDICO DEXTERRIMO,

*Dominis meis respectivè Affini, Fautori, Cogna-
to, Promotoribus meis, ut magnis, ita omniob-
servantia cultu & vultu et atem san-
ctè devenerandis*

Disputationem hanc testandæ debitæ obser-
vantia Ergò,

Officiosissimè offero & consecro

CHRISTIAN ANTON Stammich /

AUTOR ET RESP.

PRÆLOQUIUM.

Lycurgum Spartanorum legislatorem, rogan-
ti, quare puellas elocari indotatas sanxisset,
respondisse refert Plutarchus; ne vel per ino-
piam alle illocabiles sint, vel opum causa ambian-
tur, sed spectans quisque virginis mores, ex vir-
tute delectum facit. Plutarch in Apopht. in
Lycurg. † Gravissimè sanè, cum enim teste,
Juvenali, Sat. 3. de moribus ultima fiat questio; & scèpiùs expe-
tantur, quæ licet animi careant dotibus, cum optatis veniunt an-
nexis corollariis, ut loquitur Cruger. Diss. 2 Pol. th. 72. † non
rarò infelicia exinde conflantur matrimonia, in quibus, ut ait Ec-
cles. c. 21. nihil nisi odium, contemptus ac ignominia. † Suò id
exemplò testatur Demanetus, Artemonz maritus, apud Plaut. in
Asinar. Argentum inquit, accepi, dote imperium vendidi.
† Quod animadvertens Martialis, respondet:

Uxorem quare locupletem ducere nolim

Quaritis? uxori nubere nolo mea.

† Nam, ut alibi Megadorus; *Quæ indotata, in potestate est viri,*
dotata maclant & malo & damno viros † Omnes enim, tradente
Sen. lib. 2. Decl. 6. *divites servitutem exigunt. Crede mihi;*
volent regnare in suis divitiis. † Dos enim, & forma sunt stimuli
superbia, & unde dos ingreditur magna, inde libertas egreditur ma-
riti, quæ si cara illi fuisset, ullò pretiò vendita non fuisset, ut ex
Francisc. Petrarcha refert Tholos. Lib. 9. Synt. Jur. univ. c. 18.
n. 12. † Unde & Arist. 2. Pol. 7. *Meliùs nullam, vel exiguam &*
modicam constituere. add. Bod. de Rep. c. 2. Plat. lib. 3. de Rep.
† His & similibus rationibus, ad eliminandas è republica sua
dotes moti & alii populi, uti de Indis, Hetruscis & Ægyptiis pro-
bant, Joach. à Beust. Tr. Connub. p. 2. in pref. Zyving. in Theatr.

11 *Vit. hum. vol. 3. l. 7. rubr. opulentia.* † Ubi in specie, ex Alex. ab
 Alex. tradit, quod Ægyptii adeò dotes fuerint adversati, ut qui
 dotes acciperent, veluti mancipia mulieribus addicerentur.
 12 † adde de Babyloniis Gothofr. in not. ad l. 1. ff. solut. matr. L. D.
 13 † De Germanis ita Tacitus: *Dotem non uxor marito, sed maritus*
uxori offert: intersunt Parentes & propinqui, & munera probant:
munera, non ob delicias quaesita, nec quibus nova nupta comatur, sed
boves & frenatum equum, & scutum cum framea gladioque. In
hac munera Uxor accipitur, atque ipsa invicem armorum aliquid
affert: Hoc maximum vinculum, hac arcana sacra, hos conjugales
 14 *DEos arbitrantur. de morib. Germ. c. 18.* † Ita apud Gothos non
 Mulier Viro, sed vir Mulieri dotem adsignavit, teste Joh.
 15 Magno l. 7. c. 9. † Alia longè Romanis hac de re stetit senten-
 16 tia. † Considerarunt nempe varia matrimonii onera, quibus
 17 ferendis utiliter serviant dotes † unde Pompon. publicè inter-
 esse, dotes mulieribus conservari, cum dotatas, esse fœminas
 18 maximè sit necessarium. l. 1. ff. solut. matr. † idem testatur
 19 Paulus in l. 2. ff. de Jur. Dot. add. l. 20. C. Eod. † Nec etiam
 rationes in contrarium adductæ, tanti videntur esse momenti,
 20 ut propterea Romanorum castra deserenda sint. † Non enim
 aurò verus conciliatur amor, nec perpetuum est, quod dotata
 21 matrimonia infelices sortiantur exitus. † Oriantur licet ex
 amplissimis dotibus rixæ; exurgat exinde maritorum quando-
 que contemptus: quid inde? an hoc necessariò ex dote sequi-
 22 tur? Nequaquam. † Non enim doti hoc adscribendum, quod
 cum ea nonnihil per accidens cohæret; cum idem in matrimo-
 23 nio non dotato quoque contingere possit. † Multas namque
 ex humili casa prodire videmus uxores, tantò superbiores illis,
 quæ inter purpuras jacuerunt, quantò regiis ædificiis casa est
 24 abjectior. † Nec enim in opibus, sed animo, superbia residet.
 Imò nec hanc ipsam exterminasse è Republ. sua Lycurgum,
 constat, tum ex Arist. l. 3. Pol. c. 7. tum ipsò suprà citatò
 25 Plutarcho. † Cum enim Laconica Mulier ab hospite
 quadam, his verbis. *Sola viris imperatis uxores Spartana,* laces-
 feretur, illa muliebri hoc imperium non tantum non negavit,
 sed sat imperiosè, *Sola enim parimus viros, respondet.* Plut. in vita
Lycurg.

Lycurg. quod dein in proverbium abiisse ex Sabellico constat.
Unicum hanc in rem, cujus, ex Vive, mentionem facit Arnisæus 26
Comm. de Jur. Connub. c. 2. n. 30. lubet inferere exemplum, Viri
cujusdam primarii, qui jucundum captans Matrimonium, du-
xerat Uxorem inopem, suâ conditione longè inferiore, à quâ
tamen contemptus & totus, totus floccifactus est. Mortuâ hâc,
aliam matrimonio sibi junxerat, suâ conditione & loco dignam,
quam ita ipsi inserviisse ait, *ac si Verna domi nata esset.* † Uti 27
ergo in omni causa, non quod per accidens, sed quod per se, &
ex suis causis sequitur, considerandum est, *c. de occidendis 3. C.*
23. Qu. 5. ita nec hîc doti adscribendum, quod sæpè ex perverso
animò, & depravatis quarundam moribus fluit. † Cùm verò 28
etiam in Imperio nostro DOTES sint frequentissimæ, tantus-
que earum favor, ut pro iis plurima introducta sint specialia;
ideò pro ingenii viribus eam explicandam, suscepi. † Ne au- 29
tem sinistrè judices, benevole Lector, quod iterùm Cathedram
conscendam, scias quid me moverit, UTILITAS nempè quam
ex hoc exercitio percepi magna, & fides Colendissimo Parenti
meo, cui vitæ exactæ & studiorum ratio reddenda venit, de eden-
do adhuc ante discessum specimine, data, quam fallere nolui. † 30
Tuâ igitur Dexeritate fretus, telam hanc pro virili pertexere,
aggrediar. † Quùm verò sine dispositione & ordine quid tra- 31
ctare confusum foret, Disputationem hanc in tria capita di-
spescui, tractaturus in *PRIMO* Vocis expositionem, defini-
tionem & divisionem. † In *SECUNDO* DOTIS constitu- 32
tionem, Dominium & alienationem † in *TERTIO* DOTIS 33
amissionem & Privilegia. † Ut autem feliciter incipiam, feli- 34
ciùs pergam, & felicissimè finiam, *Tu DEUS Ter Opt. T.*
Max. annue captis clementissimè.

C A P. I.

VOCIS EXPOSITIONEM,
DEFINITIONEM ET DIVISIO-
MEM CONTINENS.

A 3

Non

Non hic mihi mens est, diffusam hanc per universum juris pe-
 lagum materiam, omnesque ejus apices, pertractare: tunc
 enim præsens discursus in volumen excresceret, sed quantum in-
 stituti ratio feret, ea quæ apud Autores sparsa inveni, huic in-
 cludam Disputationi. † Verum cum eruditionis principium
 sit verborum intelligentia, quod, ut in aliis disciplinis, ita &
 maximè in civili hæc sapientia verissimum esse testatur Wissenb.
 2 *in pr. comm. ad tit. ff. de V. S.* † quippe, cum sine nominis expli-
 catione rem cognoscere velle, sit nihil agere. argt. *l. i. ff. de l. & l. i.*
 3 *ff. de Reb. cred. l. i. § 1. ff. de Pactis* † cognitio enim usu vocis, soepè
 in ipsam rei cognitionem inducimur, ut Arist. 3. *Metaph.* 2. & 2.
 4 *Top. 6. monet.* † Meritò, ne quod dicitur, illotis manibus rem
 ipsam aggrediar, *Etymologiam DOTIS* paucis præ-
 mittam. † Mutuatù DOTIS vocabulum à Græcis, & quidem de-
 scendere volunt Dd. à verbo *didōus* vel *didōw* dono, largior, unde
dōllw, dōua, dōus, & poëtice *dōs*, indeclinabile, datio, donum, Ba-
 chov. *ad Treutl. Diss. 7. ib. i. L. A. Petr. Gregor. Thol. in Synt. Jur.*
 6 *Univers. l. 9. c. 17. n. 3.* † Et est *Homonymum* variasq; ad-
 mittit significationes; † Nam aliquando accipiunt *largissime,*
 7 *pro omni accessione,* ad sufficientiã rei alicujus vel personæ
 8 necessaria, ita accipitur in *l. 52. §. 2. ff. de fidej. & mand.* † ubi
 Wiss. *ad hunc. cit. n. 13.*, dotes prædiorum explicat, quod sint,
ἐπιθήκαι Impositiones, ut stercora, boves aratorii, aratra, ligo-
 nes, pedamenta, Vimina, stabulæ, casæ, rastra, sacci fundo de-
 9 *de instr. vel iustr. leg.* † Ita & Varro *l. 4. de re rustica* Vineam
 cum sua dote, dicit, quod Tholos. *loc. cit. n. 4.* explicat, cum
 10 suis pedamentis & viminibus. † Interdum significat
id quod nobis præcipuum est, sive ab hominibus sive
 aliunde concedatur: ita dicimus, hic Juvenis habet egregias
 11 animi dotes. † Sic Rahel, cum infœcunda fuisset, & beneficio
 Dei filium peperisset, dixit; *dotavit me DEus dote bonâ. Gen.*
cap. 30. Ita Scholastici, dotes appellant qualitates spirituum,
 quas beatorum corpora in vita æterna assumunt. Quales qua-
 tuor

tuor numerant, impassibilitatem corporum, claritatem, agilitatem & subtilitatem. Plurimum Rever. Dominus Joach. Hildebrand. *Disp. Theol. 7. n. 41. & 42.* † Nonnunquam *large* 12
Dos dicitur id, *quod datur Moniali*, monasterium, ingredienti, item quod *Ecclesie* vel Capellæ noviter constitutæ & constructæ. Cum enim ipsa censeatur sponsa futuri Sacerdotis, onera quasi Mariti, in celebrandis sacris, subituri, opus est DOTE ei constitui, aliàs nec potest ædificari, fundari vel consecrari *Dist. 1. c. cum sit de consecrat. Eccles. vel alt.* † hinc 13
notissimus ille vel versiculus: *Patronum faciunt Dos ædificatio fundus.* † *Proprie verò Dos, refertur* 14
ad Matrimonium, & significat I. *Titulum* seu causam l. 47. §. ult. ff. de Pec. r. t. ff. pro Dote. † II. denotat 15
id, quod à Muliere vel alio ejus nomine, Marito datur, l. 1. ff. de Jur. Dot. aut rem in Maritum translatam. l. 6. 10. & 11. C. de Jur. Dot. † III. *Jus Marito in re dotali competens,* 16
l. 3. ff. & l. 20. C. Eod. & l. 9. ff. de Imp. in res Dot. Magnif. Dn. Struv. *Synt. Jur. Civ. Exerc. XXX. th. 1.* † Germanicè vocatur 17
Wittgiffel/ Heimstener/ Ehesteur/ Ehegelt/ der Frauen Einbringen/ Brautschas. lum idd
† In Secunda significatione definitio, quod sit *substan-* 18
tia rerum, ab uxore vel ejus nomine, pro sustinendis oneribus matrimonii, marito data vel
promissa. † Dicitur *substantia rerum*, quo indigitem, 19
dotem non esse rem singularem, contra l. 1. §. 4. de Dot. præleg.
† Sed universitatem quandam, seu totum illud quod ab Uxore 20
ad Maritum pervenit, constitutione in dotem quasi animatum, ut loquitur Magnificus Dominus Strauch Præceptor ac Patronus meus, sanctè mihi devenerandus *Ex. 3. th. 1.* † Quemad- 21
modum aliàs substantia pro universitate accipitur l. 51. de petition. hered. l. 3. §. 5. ff. de Contr. tut. & util. act. † Ita Dos 22
expressè vocatur mulieris substantia in l. 12. C. qui pot. in pign. &

& proprium mulieris patrimonium l. 1. §. 1. ff. de Minorib. l. 16.
23 ff. de Rel. & Sumpt. † Additur *ab Uxore, vel ejus*
nomine, non enim ipsa tantum mulier, l. 1. l. 4. l. 16. l. 28. C.
de Jur. Dot. Sed & alius seu Pater seu Extraneus (qualis hic est,
omnis præter Parentem per virilem sexum adscendentem l. un.
§. accedit. 14. C. de Rei Ux. Ad.) dotem constituit. De quo la-
24 tius sequenti cap. † *Differentia* loco ponitur; *pro su-*
stinendis oneribus matrimonii; Maritus namque,
cum onera matrimonii sustinere cogatur, meritò pro hisce fru-
ctus ipsius iure cedunt. l. pro onerib. 20. C. de Jur. Dot. †
25 *Data* denique *vel promissa* annectitur quia non tantum
tradita (Quæ aliàs propriè dos dicitur l. 13. §. 2. l. 14. §. pen. ff. de
Jur. Dot. Wissenb. ad h. t. Costan. Comm. de Dot. c. 2. n. 12.) sed &
26 *promissa*, nobis consideranda. t. t. de Dot. l. 1. §. 1. ff. de Dot. collat. †
Ubi dos, *promissa* confertur, ideò, ne fratres sorori suæ de dote
promissa teneantur, & collatione non factâ, Soror Dotem præci-
puam habeat. add. Fach. 10. contr. 24.

Ex dictis facilè responderi potest ad quæstionem quæ mo-
27 vetur inter DD. *An DOS sit Jus Universale?* †
Quamvis enim multi negativam defendant, & inter eos impri-
mis Bald. Novelli Tr. de Dote part. 2. n. 4. Ubi multa producitur
argumenta, hisce tamen satisfacere videtur Ant. Guib. Cost.
28 d. l. num. 7. † Ubi firmiter inhærendum censet huic opi-
nioni, DOTE esse quid universale, adeoque libellum gene-
ralem in causa DOTE admitti. l. ult. C. de Sent. quæ sine cert.
quant. de quo pluribus videatur dictus Aut. cis. loc. & Beust.
part. 3. q. 2.
29 † Definitionem meritò excipit Divisio. Dividitur autem
30 communiter, in *profectitiam* & *adventitiam*, † *Illa*,
est, quæ à Mulieris Patre ut patre, (ejusve intuitu l. 5. §. 2. ff. de
Jur. Dot.) vel alio in linea paterna adscendente, licet mulierem
31 in potestate non habeat, profecta est. † Nam parentum no-
men, non autem potestatis jus dotem facit profectitiam l. 5. §. 11.
32 ff. de Jur. Dot. †

HAC

Hæc, quæ à Matre mulieris, aut Avo materno vel quo-
vis alio data est d. l. 5. §. 11. ff. de Jur. Dot. l. 6. C. Eod. l. unic. §. 15.
cedit ei 13. C. de Rei Ux. Ad. Dn. Struv. Ex. XXX. ib. IV. Bach.
ad Wesemb. n. 3. † ubi monet, hanc distinctionem non esse ge- 33
neralem, sed dotis, quæ filia datur propriam. † Ex hisce patet, 34
id etiam doti adventitiæ annumerandum esse, quod Extraneus
dat filia nomine, ut pro ea in dotem daret, nam illa non potest
dici profectitia, non enim ad hoc datur, ut ipse parens habeat,
sed ut pro filia expendat l. 5. §. si quis certam 9. §. 6. C. ult. ff. de Jur.
Dot. † hinc, quum nomine filia data sit patri, & pater nomine 35
filia acceperit, l. 3. ff. de Donat. L. 13. in pr. ff. de acquir. rer. Dom.
non potest pater in ea filia, cui illa jam acquisita, præjudicare,
nec conditionem illius facere deteriorem. † 36

Porro Dos est vel *æstimata* vel *inæstimata*: † illa 37
est, quando certum aliquod pretium rebus dotalibus adsignatum
est. † *Hæc* vocatur, quando nullum certum pretium est adje- 38
ctum, sed absque æstimatione marito tradita. † *Æstimata*, 39
plenissimum Jus omneque commodum & periculum, omnia
augmenta, fructus, partus, ad maritum transfert, l. un. C. de Rei
Ux. Ad. l. 5. C. l. 10. C. de Jur. dot. l. 42. ff. eod. † Unde hic non 40
tenetur præcisè rem dotalè restituere, sed exhibendo pecuniam
æstimatam liberatur l. 12. §. 1. ff. de Jur. Dot. l. 10. §. ult. b. t. † 41
In inæstimata, licet Maritus suo modò Dominus sit, quemadmo-
dum infra latius ostendam, periculum tamen ad mulierem, tan-
quam Dominam naturalem pertinet l. 10. pr. ff. d. t. † Ut 42
autem hæc rectius intelligantur, sciendum, *æstimationem*,
fieri dupliciter; vel emtionis celebranda causa:
d. l. 10. C. l. 12. C. Eod. *vel solummodo taxationis*
gratia, ut sciatur qualis res fuerit, & quomodo solutò matrimo-
nio restituenda. † Posteriori æstimationi, prædicti effectus 43
attribui nequeunt; † Quando enim constat, eâ mente factam 44
æstimationem, ut res æstimatæ restituantur, tunc adjectio resti-
tutionis in individuo, prohibet æstimationem facere emtionem

B

&

& hoc tantum operatur, Ut dolò malò & culpâ mariti pereun-
tibus aut diminutis speciebus *l. 66. ff. sol. Matr.* alio pretiò,
quam quò taxata fuerint non possint repeti *d. l. 21. C. de Jur. Dot.*
45 Vid. Tholos. *cit. loc. c. 21. num. 3.* † Ulterius Dotem dividunt
46 in *veram & putativam*, † *Illam dicunt*,
47 quæ accedit Matrimonio justo & legitimo † *hanc*, quæ injusto
& illegitimo, hoc est quod de Jure vel Civili vel Canonico vel
constitutione Principum non subsistit, verbi gr. Cum Servus
cum libera, vel consanguinei in gradu prohibito, Matrimonia
contrahunt, Beuff. *dict. loc. q. 3.* Herm. Vult. *Com. ad Inst. de*
Nupt. num. 12. Ubi addit, dotem putativam, dotem magis dici,
48 quam esse: quia subjectum ejus, nuptiæ non valent. † Per ac-
cidens ergò & ratione effectus Dos dicitur, quatenus, si matri-
monio ejusmodi putativo dos accessit, & ex parte sceminæ nihil
peccatum, privilegia in hujus repetitione non minus concessa
sunt, quam in vera. argt. *l. 18. ff. de R. A. Jud. poss. l. 22. S. 2. ff.*
sol. Matr. Bachov. *ad Wesemb. ibique Hahn. b. t. num. 2.*

C A P. II.

DOTIS CONSTITUTIONEM, DOMINIUM ET ALIENATIO- NEM EXPLICANS.

DE Constitutione Dotis disserturus, nonnulla de modo con-
stituendi, persona constituyente, quibus constituatur, quan-
1 ta & qualis constitui oporteat, præmittam. † Circa modum
distinguenda constitutio in specie ita dicta, à promissione & ac-
2 quisitione. † *Constituitur* autem *velultima vo-*
luntate, idque tum testamento *l. 48. S. 1. ff. de Jur. Dot. l. 71.*
S. 3. ff. de Cond. & dem. tum codicillis & mortis causa donatione
3 *l. 76. ff. de Jur. Dot.* † Vel *inter vivos* traditione, seu vera
4 *l. 46. d. t.* seu ficta, ut cautione *l. 3. S. sicer. ff. de Ab. Empe.* † Patien-
tia

tiâ l. 3. ff. de Usufr. † Acceptilatione, l. 41. §. 2. b. t. quæ si 5
ante matrimonium intercesserit, & nuptiæ non sequantur, ex sen-
tentia Scevolæ nulla est l. 43. ff. de Jur. Dot. † Delegatione, 6
l. 41. §. 3. l. 56. l. 80. pr. ff. de Jur. Dot. † Circa hanc notandum, 7
quod si Maritus debitores, cum potest, non exigat, & interim fa-
cultatibus labantur, rem sui periculi faciat, aliter mulieris
damnum sit l. 49. pr. ff. Sol. Marr. † Cessione l. 2. C. de Obl. 8
§. 1. † Debiti remissione l. 58. §. 1. §. l. 59. l. 77. Eod. 9
† *Promittitur* vel stipulatione l. 20. ff. de Jur. Dot. vel 10
nudâ conventionem. † Quamvis enim aliâs Pactum Actionem 11
non pariat, hoc tamen est à lege confirmatum, & ad producendâ
actionem efficax l. 6. C. de Dot. Promiss. l. un. pr. C. de Rei Vx. Act.
Adde Magnif. Dn. Strauch. Ex. 3. tb. 10. Beat. Dn. Hahn. b. t.
n. 6. Beust. Tr. Connub. p. 3. vers. constituitur. † Patet ex hisce 12
malè statuisse Bachov. in not. ad Wesenb. tit. de spons. n. 1. datio-
nem in dotem esse contractum verum, & quidem realem. † 13
Quemadmodum & errarunt Connanus & Donellus qui contra-
ctum innominatum, nempe do ut facias, constituerunt; † Rectè 14
propterea notati, à Dn. Hahnio in notis ad Wesenb. tit. de Spons.
n. 1. §. tit. de Jur. Dot. n. 2. vers. constituitur. §. num. 4. Eod. † 15
Illud & hic addendum, tacitam à nonnullis dotis constitutionem
induci ex. l. 30. l. 40. ff. de Jur. Dot. l. pen. §. 5. ff. sol. Marr. † 16
Unde inferunt Dd. communiter, pactum dotale in contractu pri-
mi matrimonii factum, repetitum censi in contractu secundi
matrimonii. † Verùm rectè monet Sandæus, textus hosce in 17
telligendos esse, non de secundo matrimonio, sed eodem, inter
easdem partes, si fortè primum fuerit divortiò solutum, renova-
tò: tunc enim & dos ab initio hujus matrimonii constituta, re-
petita censetur. Sand. l. 2. r. 2. def. 3. † 18

Constitutâ ita dote, adjici solent *Pacta*, quæ dicuntur
dotalia. † Fiunt hæc plerumque de Dotis quantitate aut 19
de modo Dotis constituendæ, de lucro dotis, rerum in dotem
datarum æstimatione aliisque quæ matrimoniò quomodocun-
que solutò in disquisitionem venire solent. Vult. *Jurisp. Rom.*

20 *lib. 1. cap. XX.* † Hodiè ex consuetudine Germaniæ, Pacta in-
 untur etiam de aliis rebus, & de futura successione (quæ
 etiam si reciproæ, de Jure Civili haud valebant *l. ult. ff. de suis &
 legit. hered. l. 3. C. de collat. l. 15. & l. 19. C. de Pact.*) iis disponi-
 21 tur, † Unde Magnif. Dominus Struy. *Synt. Jur. Civ. Ex. XXX.*
 22 *ib. 19.* ea dividit in *simplicia & mixta.* † *Illæ*
 sunt, quæ dotem, donationem propter nuptias & quid in casum
 mortis in istis obtinere debeat, determinant, vel etiam alia bona
 (etiam universa. Vid. Sand. *l. 2. Dec. r. 2. def. 2. 4. & defn. 7.*)
 superstiti assignant conjugum, modò per verba contractus vel do-
 nationis inter vivos fiat, dilatò saltem tempore solutionis in
 23 diem mortis. † *Hæc*, quæ non solum continent dotis & do-
 nationis propter nuptias promissionem sed & quæ de futura
 successione conjugum inter se agunt, verbis ultimæ voluntatis
 24 concepta. † Et tantum de modis constituendi. Nunc de per-
 25 sona constituyente & quibus constitui debeat. †
 Personarum verò constituentium, quædam legis necessita-
 26 te & naturali æquitate adstrictæ sunt, quædam non. † Quæ
 dotare tenentur, sunt, primò *PATER*, qui non solum Filii
 dotem dat, sed etiam si ætas & conditio puellæ efflagitat, dare per
 27 magistratum cogitur *l. 19 ff. de Ritu Nupt.* † Paternum enim
 officium appellatur, dotem vel donationem propter nuptias,
 dare pro sua progenie *l. ult. C. de Dot. promiss.* adeò ut si filius-
 familias pecuniam mutuam acceperit, ut eam pro sorore sua in
 dotem daret, pater de in rem verso teneatur *l. si filiusfam. 17. ff.*
 28 *d. SC. Macedon.* † Quod tamen ad Patrem divitem restrin-
 git B. Carp., *Jurispr. Forens p. 2. Const. 42. def. 12.* Nam pater
 inops aut multis debitis involutus, ad dotationem haud obliga-
 29 tus est, *l. 10. §. 14. Quæ in Fraud. credit. l. ult. Eod.* † Secundo
AVUS, Nepti dotem dare debet, quoniam officium Avi erga
 neptem ex officio patris erga filium dependet: & uti pater filii,
 ita avus, propter filium nepti dotem dare tenetur, *l. 6. ff. de*
 30 *Collat. & l. 7. §. ult. ff. de in rem vers.* † Quod tamen de avo
 paterno intelligendum, nam, si Maternus dederit, tanquam Ex-
 31 traneus dedisse intelligitur. *l. 45. Solut. Matr.* † Tertio
Fra.

Frater sororem inopem, dotare tenetur argt. *l. 12. §. 3. de Adm. & peric. tutor.* † Unde imprimis in terris Saxonix 32
introducuntur esse consuetudine affirmat, Schneidevv. *Comment. ad Inst. de Act. §. Fuerat. 29. n. 97.* quod, si pater nobilis decedat, non relictis bonis hereditariis, ex quibus filia commodè & pro statu & conditione suæ personæ dotari possit, licet feuda in dotem dari nequeant, fratres tamen, isto casu teneantur dotare, sorores de bonis feudalibus, secundum dignitatem natalium patris & quantitatem bonorum feudalium, Magnif. Dn. Richter *Tr. de priv. cred. disp. 8. Carpz. p. 2. const. 46. def. 16. lib. 4. Resp. 65. & Dec. Illust. 173. & 174. Magnif. Dn. Struv. Synt. Iur. Feud. c. 14. Aph. 17.*

† Qui ad constitutionem dotis necessariò non tenentur 33
sunt Extranei. † Unde an *Mater* dotare filiam debeat du- 34
bitatur? & licet legitimam filiabus debeat *Nov. 115. c. 3. §. aliud* non
tamen ad constitutionem dotis, legis necessitate eam adstringi
existimo *l. 14. C. de Iur. Dot. Nisi ex magna & probabili causa. d. l.*
† Aliàs quivis dotem constituere potest *l. 33. ff. de Iur. dot. l. 28. 35*
C. Eod. & dotem promittens, (modo aliàs sit, obligationis
capax) obligatur, cujuscunque sit sexus aut conditionis *l. ult. C. ad Sc. Vellej. †* 36

Persona cui dos constituitur est non tantum filia in pote-
state patris constituta, *l. 19. ff. de Ritu Nupt.* Sed & emancipata
argt. *l. 5. §. 11. ff. de Iur. Dot. †* 37

Sed an pater filiam locupletem dotare teneatur,
variè sentiunt DD. Affirmantes inter alia hæc producunt argu-
menta; Quod favorabilior sit causa dotis, quam alimentorum,
Gail. lib. 2. Obs. 95. n. 15. cum Dos comparetur legitimæ, quæ ditis-
simis etiam debeatur, alimenta verò non item *l. 5. §. 7. ff. de agno-
scend. & alend. lib.* † Objiciunt etiam. *l. ult. C. de dot. promiss.* Sed 38
ad hanc respondet Arn. Vinnius *Selec. Jur. Quest. lib. 2. cap. 14.*
agere Imperatorem in ea, de patre habente usumfructum in
bonis liberorum adventitiis; sed non jubere patrem dotem,
de suo dare, verum si dotem ultrò promiserit, definire, ex cujus
bonis hoc pater fecisse censeretur, utrum de bonis propriis 34

29 ex liberalitate, an de bonis filia; † Quare nec hæc ratio
adducta, ut statuam, Patrem filia locupleti dotem dare adstri-
ctum esse, me movere potuit, eò minus, cum argumentum à le-
40 gitima ad dotem, ob diversitatem rationis nihil probet, † Illa
enim mortuò demùm patre debetur, hæc datur à patre vivo, in
cum, finem ut filia conditionem matrimonii inveniatur, l. 2. ff. de
41 *Jur. Dot.* † Si itaque filia ob propria bona talem conditio-
nem reperire potest, omninò cessare causam onerandi patrem
42 ex B. Carpz. P. 2. *Const.* 42. *Def.* 13. *num.* 4. firmiter statuo; †
Falsum quoque est, DOTIS causam favorabiliorem esse causam
alimentorum: Nullum enim, cui inicitur, video fundamentum:
Nam alimenta de jure naturali debentur, Dos verò non æquè,
cum igitur illa non debeat pater filia, locupleti l. 5. §. 7. ff. de
43 *Agnos. lib. & Par.* multò minus DOTEM. † Distinguens ta-
men cum supra citato Vinnio concludo, quod, si filia habeat
quædam bona libera, plenò jure ex bonis Maternis, aut aliunde;
quorum usufructum pater non habet, unde honestè pro condi-
tione suæ personæ dotari queat, pater ad eam de suo dotandam
44 cogi non possit. † Si vero filia nulla bona propria habeat,
aut nudam tantum bonorum proprietatem, usufructu apud Pa-
trem constitutò, pater aut ex suo patrimonio Dotem dare de-
bet, aut remisò usufructu, quem in bonis filia habuit, plenum
45 eorum jus ex causa dotis in filiam transferre. †

Succedit alia Quæstio, *de filia qua sine consensu*
46 *patris nupsit*, an eam pater dotare teneatur? † Commu-
niter distinguunt DD. an digno an indigno nupsit; Si di-
gno, subdistinguunt, an dotem promiserit nec ne: priori casu,
ajunt filiam dotari oportere, eò quod Maritum elegerit dignum;
47 Secundo casu eum non teneri affirmant. † Quæ sententia, si
per dignum intelligas eum, ubi causam dissensus vel nullam, vel
non justam prætere possunt parentes, adeò improbanda,
non est, Tunc enim etiam jure Civili, ex constitutione Divorum
Severi & Antonini, coguntur parentes in matrimonium collo-
48 care & dotare filiam l. 19. ff. de *Rit. Nupt.* l. 18. *C. Eod.* † Nec
obstat quod, nisi consensus Parentum interveniat, nullum sit ma-
trimo-

trimonium, nulla Dos. *S. pen. Inst. de Nupt. l. 11. ff. de Stat. Horn.*
utpote quæ absque Matrimonio esse non potest, *l. 3. ff. de Jur.*
Dot. † *Respondetur* enim, hoc in casu parentes sese indignos 49
facere morositate suâ, paternò nomine; † Unde permissu & 50
Decretò Consistoriorum, invitis etiam parentibus, *Matrimo-*
onium contrahere permittitur, ut ex Heigio, Gerardo,
Harprechto & Ord. Eccl. Elect. Saxon. probat Carpz. Jurispr.
Consistor. *l. 2. def. 53.* ubi elegantem citat locum, in quo Lu-
therus ejusmodi dissensum vocat *Väurischen Muthwillen/* &
parentes absque causa consensum denegantes *Grobe Rungen*
additâ ratione, *Dañ väterliche Macht den Eltern von Gott gege-*
ben/ nicht zum Muthwillen/ noch zum Schaden der Kinder/ son-
dern dieselbe zu fordern und zu helfen/ und wer der väterlichen
Macht anders braucht/ der verleuret sie damit/ und soll nicht Vater
sondern Feind und Verderber seiner eigenen Kinder geachtet wer-
den. † Accedit & hæc ratio, quod aliàs denegando consensum, 51
Pater per indirectum in fraudem legis, oneri dotandi filiam sese
subtrahere possit.

† De *Filia Monasterium ingrediente*, 52
nulli dubium erit, quin pater ei dotem constituere teneatur,
consideranti, validum esse argumentū à matrimonio carnali ad
spirituale; † Verùm eam *quæ à verâ pietate & reli-* 53
gione descivit, Pater, dotare non tenetur, nisi Pater æquè
hæreticus esset, tunc enim recriminatio paria delicta tolleretur
l. 3. C. de Eo per quem fact. erit, Vid. pluribus Schneidevv. sæpè
cit. loc. *n. 89. 90. & seqq.* † 54

Hactenus de personis, proximum erit ut de *Quantitate*,
agam. † Hæc autem in Jure nostro definita non reperitur, 55
Lege Divina, ait Bodin., *l. 5. de Republ.* dotem maximam quin-
quaginta siclis (de Siclo Sanctuarii, Regio & Communi, Vid.
Paul. Crell. cum add. Dan. Fessellii in *Concord. Bibl.*) consti-
tutam habemus, citat hanc in rem *c. 22. v. 29.* Verùm, quod &
notat Arnisæus *de Jure Connub. c. 3. Sect. 8. num. 17.* Nihil ex hoc
loco colligitur. Non enim ibi determinatur Dos, sed consti-
tuitur

tuitur poena, irroganda marito, qui uxorem adulteri falsò infi-
56 mulavit, solvenda patri innocentis. † Exodi 22. vers. 17. fit
quidem mentio DOTIS, quam virgines accipere consueve-
runt, sed & hunc txt. Glossa in Bibl. Ernest. explicat, Nach der
57 Person und ihres Standes Gelegenheit † Aliàs, nonnullos
populos de certâ quantitate certas promulgasse leges testatur,
jam cit. Arnif. d. Comm. Pol. de iur. Connub. c. 3. num. 18. videli-
58 cet Venetos qui Patriciis terminum dotis constituerunt sex mil-
lia ducatorum aureorum. † Caroli IX. Gallorum Regis, tra-
dente Eodem, Lex fuit 1563. *Ne pourront les peres &
meres ayeul & ayeule en marians leurs filles es
villes de nostre Royaume, pays, terres & Sei-
gneuries, de nostre obeissance, excéder la somme
de dix mille livre tournois, à laquelle avons mo-
derè le plus haut dot, de constitution de mariage.*
lib. 5. corp. Gall. l. 2. Quam tamen legem non antiquitate sed
novitate suâ evanuisse tradit, Bodin. d. l. 5. Ubi Henrici II.
Constitutione DOTEM quadringenta aureorum millib. definitam
59 fuisse simul affirmat. † Priscis seculis Dos apud Romanos
erat æs grave, hinc decem millia æris dotes non excessere.
Postea corruptis moribus 40. Millia, quam & ipsam summam,
tandem supergressa MEGALIA & quod quinquaginta mil-
lia dotem dedisset, dotata nomen tulit. Alex. ab Alex. Lib.
60 4. c. 3. †
Exsurgit hinc quæstio, à Politicis agitata *an certam
dotem determinare Reip. expediat?* Pro affir-
mativa hæc potissimum stat ratio, quod Reipubl. intersit, ne ex-
hauriantur familiæ, & ut patrum cupiditati & arrogantia meta
ponatur, ne dum inconsultò superiorum nuptias ambiunt, am-
pliores promittant DOTEM quam cui exsolvendæ, universa
61 sufficiant bona. † Pro negativâ urgent, quod quilibet rerum
suarum sit liberrimus Moderator & arbiter, l. 8. C. Mand. quòd
hoc dominium sit ex jure gentium, & sine urgente necessitate
ne-

nequeat auferri, adeoque nec Princeps possit prohibere, ne quis
amicos sibi & Generos suis quærat opibus: quodque non sit illi-
citurum, aliquem promissis divitiis ad Matrimonium invitare,
L. 17. §. de Cond. & demonst. l. 1. C. de Instit. & Subst. † Ego, 62
tam divitibus quam pauperibus æqualem, adeoque juxta pro-
portionem arithmeticam, velle præscribere dotem, cum Arnif.
inconueniens esse, imò iniquum existimo. *Tr. de Jur. Connub. c. 3.*
sect. 8. n. 16. & seqq. † Si verò secundum proportionem ordi- 63
nis & census certa Dos determinetur, causam, cur ejusmodi
leges, dotes restringentes improbem vix video. † 64

Hodiè Dos semper pro modo facultatum constitui debet.
Estque quantitas illa vel definita vel indefinita. Definita, cum
quantum Doris nomine constituatur, partium conventionem ex-
pressum est, veluti cum mulier fundum, certam pecuniæ quan-
tatem, aut omnia sua bona in dotem esse vult, ut in *l. 4. C. de Jur.*
Dot. † Indefinita est, quando Dos non factâ certæ quantita- 65
tis mentione simpliciter promittitur. † Hinc quæritur an in- 66
definitâ quantitate Dos utiliter promittatur? Et utiliter pro-
mitti colligitur ex Respons. Papiniani, *l. 69. §. Gener. 4. ff. de*
Jur. Dot. † Quem textum generaliter intelligendum non, 67
pauci contendunt, adeoque sive à Patre, Muliere, seu Socero seu
Extraneo facta promissio, efficacè ad producendam ex *l. 6. C. Dot.*
Promiss. conditionem, statuunt † & quidem Bachov. in *Not. ad* 68
Wesemb. n. 5. his movetur rationibus. 1. quod ratio *l. 69. §. 4.*
ff. de Jur. Dot. sit generalis 2. textus etiam *d. l. 3. C. de Dot.*
Promiss. loquatur de Extraneo 3. quod Maritus non debeat de- 69
cipi. † Ad textum etiam, *l. 1. C. de Dot. Promiss.* respondere 69
conatur distinguendò; an simpliciter dictum fuerit, dotem da-
tam iri, an vero disertè, à certa persona pactò vel stipulatione dos
promissa. † Verùm 1. hæc Responsio est contra *ix. l. 1.* ibi 70
enim ipsa mulier dotem dare promiserat. Difficultas ergò re-
manet. † Ego cum DD. communiter distinguo, an Dos in- 71
definitè promissa sit, adjectò arbitriò, ubi, si arbitrium fuerit se-
cutum, valet promissio; † an non: Si nulla mentio facta arbitrii, 72
aut illud non sequatur, distinguendum cum Wesemb. & DD. in-
ter Patrem & mulierem sive extraneum, Magnif. Dominus

C

Strauch.

- 73 Strauch. *diſt. Diſſert. 4. th. 10.* † Rationem diverſitatis ex Her-
menopulo reddit. Wiſſemb. *d. tit. n. 13.* hanc, quod promiſſioni
à Patre factæ inſit arbitrium boni Viri (quod & in *l. 3.* innuitur,)
74 ſecus in eâ, quæ fit à Muliere vel Extraneo † Ad Bachov.
rationes reſpondet Beatus Dn. Hahn. *ad Weſemb. tit. de*
Jur. Dot. numer. 5. Decisionem hic non eſſe ſumendam,
ex favore dotis, ſed exinde, quod obligatio Extranei nihil certi
contineat, qui nec ſuccedaneè, ſive in ſubſidium obligetur, Pa-
tris verò obligatio certum quid habeat ex juris conſtitutione.
75 † Aliter hanc rem explicat, Anton. Faber. *in C. l. 5. tit. 6.* ſta-
tuens, quod nec Pater teneatur ex incerta promiſſione, utpote
quæ non valeat, nec favore etiam dotis ſuſtineatur, ſed quia
etiã ſi nullam promiſiſſet tamen ad dotandam pro facultatibus
filiam ex officio paterno teneretur *diſt. loc. add. Fachin. 8. Contr.*
76 75. Brunn. *in Comm. ad l. 1. C. de Dot. Promiſſ.* †

Dari in Dotem poſſunt *res omnes, quæ in com-
mercio ſunt*, ſive mobiles, ſive imobiles ſint *l. 42. & ſeqq.*
ff. de Jur. Dot. Sive corporales ſive incorporales, ut nomina (ipſum
quoq; creditum marito *l. 77. ff. eod.*) Actiones, Jus hereditarium
l. 13. §. 10. ff. de pet. hered. Magnif. Dn. Struv. *Synt. Jur. Civ.*
Exer. XXX. th. VI. Uſusfructus *l. 17. & ſeqq. C. de Jur. Dot. l. ult.*
77 *§. 2. C. Eod.* † Res autem quæ in dotem dantur ſunt vel æſti-
mata, vel inæſtimata, Æſtimatarum pleniffimum jus Maritus
conſequitur, ità ut commodum ac periculum ad eum ſpectet,
78 *l. 1. C. de Rei Ux. Aſt.* † Unde ſi Uxor veſtes æſtimatas dederit, eas-
que atterat, maritus ei novas reddere debet. *l. 10. ff. de Jur. Dot.*
79 † Inæſtimatarum verò omne periculum ad Mulierem, tan-
quam Dominam naturalem pertinet. *d. l. 10. ff. de Jur. Dot.*
Cùm verò non ſolùm res propriæ, de quibus nulli dubium erit,
ſed & interdum *alienæ* in dotem dentur, videndum, quid de
80 illis obtineat. † Diftinguo autem cum Magnif. Dn. Struvio
diſt. Exerc. th. X. ex l. 1. C. de Jur. Dot. *Vel initio fuit*
promiſſio interpoſita, vel ſtatim à datione do-
tis conſtitutio capit, ſeu non præcedente pollicitatione;

Aut

Aut stipulatione dos est data; † *Priori casu* ob dotem evi- 81
ctam *datur actio* ex stipulatu, non enim videtur promissio- 82
nisi dotis, cui onerosa causa subest satisfacisse, qui rem alienam
præstitit; † *Posteriori casu* subdistinguo, *an dos fue-* 82
rit data estimata; & quia emptio & venditio videtur
inita l. 10. §. 5. ff. de Jur. Dot. l. 5. C. Eod. Actio ex empto ob
evictionem competit, *an* vero *simpliciter non estima-*
ta bonâ fide fuerit data, & quia rem dedit eô quô habuit
jure, & nulla conventio præcessit ex quâ possit dari actio, ra-
tione evictionis non tenetur; † Si autem dolus dantis inter- 83
cesserit, actio de dolo contra extraneum vel in factum contra
Socerum aut Mulierem competit. † Quamvis autem bona 84
fide re alienâ in dotem datâ, non detur actio ad evictionem præ-
standam, Pater tamen ex officio paterno ad aliam constituen-
dam dotem tenebitur, Imò & Mulier ex ficta à Justiniano in-
troducâ stipulatione, pro rebus dotalibus evictis obligatur l. un.
§. 1. C. de R. U. A. Hæc Magnif. Dn. Struv. Synt. Jur. Civ. Exerc.
XXX. tot. tb. add. Schneidevvin. Comm. ad Inst. de Action. §. 29. n. 46.
† Brun. ad d. l. 5. C. de Jur. dot. Et hæc de rebus dixisse sufficiat. 85

Ad Rerum in dotem datarum dominium
transeo, quod varios variè disputasse video. † Utri-
que Illud tribuendum videtur, sed diverso respectu, nam, 86
Mulier competit, *quatenus ab illa vel ra-*
tione illius à Patre dos est constituta, & non
simpliciter, sed certô modô solum quamdiu matrimo-
nium durat, ad Maritum sub ista qualitate civili est translata,
ad Mulierem verò solutô Matrimonio reversura Laud. Dn.
Struv. dict. Exerc. tb. 3. † Dicitur enim in l. un. §. 5. hoc 14. C. 87
de R. U. A. & in l. 3. §. Ergo. ff. de Minor. dos etiam vivo patre
proprium patrimonium Mulieris, in l. 16. ff. de Relig. & Sumpt.
funer. Mulieres dicuntur de suis dotibus, quasi de suis patrimo-
niis funerandæ, & in l. 7. ff. de Jur. Dot. si res dotalis culpâ mariti

- intercidant, & dolum & culpam illum præstare oportere, quæ
 88 tamen in rebus propriis nemo præstat; † Hinc commoda, quæ
 non ut fructus ex re proveniunt, sed jure domini accedunt, non
 spectant irrevocabiler ad Maritum, sed eò, quo Dos ipsa, finito
 89 matrimonio cedunt. † *Marito* autem dominium Dotis
 adscribendum quatenus scilicet ex causa dotis res marito est tra-
 dita, seu *quatenus legum subtilitate, quibus illa*
qualitas dotalis est inducta, in Patrimo-
nium Mariti transit, Magnif. Dn. Struv. *dict. Exerc.*
 90 *ib. XII.* † Hinc solus vindicat, defendit, omnia denique velut
 Dominus in rebus dotalibus agit. Competit enim ipsi rerum,
 Mobilium alienatiõ, rei qualitate dotali affectæ vindicatio, l. 9.
 C. de Rei. Vind. de re dotali subtractâ, actio Furti, l. 49. ff. de Furt.
 & de damno dato, actio l. 18. §. 1. ff. Solut. Matr. Dn. Struv. *dict.*
 91 *loc.* † Ex quib. apparet, tam penes Mulierem, quàm Maritum
 Dotis dominium esse, sed penes Mulierem Naturale; penes Ma-
 ritum Civile, quod subtili quadam juris fictione fieri ait,
 92 Schneidev. *cit. loc. n. 6.* † Nec obstat duos non posse esse
 ejusdem rei in solidum Dominos l. 5. §. ult. ff. Commod. Diver-
 93 sum enim in persona utriusq; uti dictum, considero Dominium.
 † Illarum autem rerum, quæ æstimatæ in dotem datæ sunt,
 dominium omnino, quasi contracta emptione in Maritum trans-
 94 fertur, l. 10. in pr. §. 5. l. 16. §. 17. §. 1. ff. de Jur. Dot. † Quem-
 admodum etiam rerum quæ in pondere numero aut mensura
 consistunt, liberum marito competit Dominium, ita tamen, ut
 solutõ matrimoniõ, ejusdem generis & qualitatis alias restituat.
 Magnif. Dn. Struv. *dict. Ex. ib. 14.* Nobiliss. Dn. Bechman, Præ-
 ceptor ac Patronus meus sanctè venerandus, *Comm. ad b. t.*
 95 Ubi varias adducit distinctiones. †

Hinc fluit ultima in hoc capite Quæstio An *maritus*
eò quò dixi modò Dominus, res dotales possit
pro lubitu alienare? quod nego, adeò ut etiam consen-
 tiente Uxore, id ipsum facere nequeat, §. 1. *Inst. quibus Alien. lic.*
 l. 1.

l. 1. §. 15. C. de Rei. Ux. Aff. † tūm ne illa re suā privetur, tūm pu- 96
blica utilitatis gratiā, quūm intersit Reipubl. Mulieres esse do-
tatas, *l. 1. ff. de Iur. Dot.* † Nec obstat huic asserto quod dixi, 97
Maritum esse Dominum dotis. Habet Dominium, sed non
absolutum, verum limitatum. † Omnia enim quæ marito con- 98
cessa sunt, respectum ad Matrimonium & onera ejusdem, *l. 7. ff.*
de Iur. Dot. involvunt, unde Marito libera alienatio, propter
Dominium quod habet revocabile saltem, denegatur. † 99
Limitant tamen DD. *in alienatione consensu*
Mulieris juramento firmata, hæc enim (quamvis
fortè Jure Civili secūs, Johan Philipp. *in Usu Inst. Pract. l. 2.*
Eccl. 40. n. 8. & 9.) de jure canonico servanda. *c. cum contingat.*
X. de Iur. Iur. † II. Si *prædium æstimatum fuerit* 100
datum, tali æstimatione, quæ emptionem facit. Tunc enim
alienare potest, quia commodum ac periculum ad eum pertinet,
Schneidevv. *dict. loc. n. 9.* quare ad res æstimatas, illam alie-
nandi prohibitionem non pertinere, testatur Dn. Struv. *dict.*
Exerc. tb. 21. † Aliud si saltem æstimatio facta fuerit, ut scia- 101
tur quanti plus vel minus valeat res tempore restitutionis, ut vel
maritus cogatur refarcire deteriorationem rei dotalis, veluti
l. 21. C. de Iur. Dot. Vel uxor habeat electionem, pacto forsan
reservatam (si enim nihil convenerit, Mariti erit Electio) utrum
solutò matrimoniò velit rem ipsam, an æstimationem rei, juxta
l. 10. ff. Eod. † III. Si *pecunia* ex venditione redacta, 102
conversa sit in comparationem fundi utilioris,
l. 26. l. 27. & 61. §. 1. l. fin. de Iur. Dot. Dominus Struv. *dict. Ex*
tb. 21. † IV. Si Dos fuerit *data in moneta* vel alia re, 103
quæ pondere numero aut mensura constat, has enim res pro ar-
bitrio distrahere potest, modò solutò Matrimonio, ejusdem ge-
neris & qualitatis alias restituat, *l. 42 ff. de Iur. Dot.* † Hoc autem 104
casu ut securè possit alienare, requirunt Dd. ut Maritus solvendo
sit, & habeat alia bona, ex quibus Mulieri consuli possit. Schnei-
devv. *dict. loc. n. 12.* † Notandum quoq; est, usu & jure Saxonico, 105
C 3 etiam

etiam absque Juramento Uxoris, alienationem à Marito factam
valere, dummodò de consensu ejus constet, & specialis adhibea-
tur Curator. Carpz. p. 2. Const. 15. Def. 21. Decis. illust. 143. n. 28.
Brunn. ad l. 2. C. de Fund. Dot. Philipp. in Usu Pract. d. Eccl. 40.
in fin. † Quidam distinguunt inter bona Uxoris extra dotem
posita, quæ maritum alienare posse cum consensu uxoris dicunt
Wesemb. in Parat. de Fund. Dot. &, inter res dotales, in quibus
anhuc L. Julix prohibitionem obtinere putat Matth. Wesemb.
1. Conf. 25. n. 17. & 2. Conf. 63. & seqq. De his tamen vide Bach.
in Not. ad Wesemb. ibique Hahnium in Observ. ad tit. de fundo
dotali. num. 7.

C A P. III.

DOTIS AMISSIONEM ET PRIVILEGIA EXHIBENS.

1 Quamvis Dos sit concessa, ut oneribus Matrimonii deserviat,
2 & eò solutò salva maneat Mulieri; † Evenit tamen, ut con-
stante Matrimonio quandoque repetatur, eòque solutò mulier
eam amittat, & Maritus lucretur. Quapropter operæ pretium
me facturum duco, si de amissione egerò, & quibus ex causis
3 Dos amittatur paucis dixerò. †

Amittitur autem *ex parte mulieris adulterio,*

l. consensu 8. §. ult. C. de Repud. & l. 12. ff. ad L. Jul. de Adult.

4 ità ut vir eam lucretur, *l. un. C. de Rei Ux. Act.* † Quod etiam
de jure Canonico obtinere non obscure apparet *ex cap. plerum-*
que 4. de Don. inter Vir. & Uxor Declaratur autem hæc regula,

quod procedat liberis non extantibus. Aliàs liberis quoad pro-
prietatē conservatur; Marito verò ususfructus ad vitam debetur,

5 quò mortuò, plenum jus liberis acquiritur. † *Limitatur,*

denique à DD. multifariam I. Si Mulieri per vim inferatur
adulterium, II. Maritus sciverit & non vindicaverit, sed potius

III. post commissum adulterium, eam carnaliter cognoverit.

IV. Si

IV. Si vir cum alia adulterium commiserit. † Quamvis enim 6
quoad publicam vindictam, non admittatur compensatio, Berl.
p. 4. Concl. 27. n. 63. Secus tamen est quoad amissionem Dotis.
l. 39. ff. Solut. Matr. C. Intelleximus vers. quod si: X. de Adult.
V. Si consensu Mariti, VI. Si ignoranter adulterium commi-
serit, modo non sit crassa & supina negligentia, Vid. Berlich.
p. 4. Concl. 29. n. 44. & seqq. † 7

Quæritur autem hic *an mortuo marito ejus ha-*
redes de adulterio conqueri & vel ad conse-
quendam dotem agere vel ad retinendam ex-
cipere possint? † Ego rejectis DD. distinctionibus An sci- 8
verit maritus adulterium, an ignoraverit, aut dubitaverit; an
per viam actionis, an exceptionis experiatur, dico, Heredes
mariti, contra ejus Viduam ad dotem consequendam nec agere,
nec pro retinenda excipere posse. † Motus hâc solâ ratione, 9
quod hâc actio vel exceptio tendat ad meram vindictam, qua-
les actiones nec active; nec passivè ad hæredes, seu Civiliter,
seu criminaliter agatur, sive sciverit defunctus, sive non, trans-
eunt. l. 3. ff. de Publ. Ind. add. Gothofr. l. 2. C. si Reus vel Act.
Mort. Ibiq. Brun. §. 1. Inst. de perpet. & temp. Act. ibi: excepta 10
injuriarum actione & si quæ ei similis. add. Cost. c. 6. num. 27.
† Nec obstat l. ult. C. ad L. Jul. Maj. De jure Saxonico ex- 10
pressam habemus sanctionem, p. 4. Const. 41. ad quam Vid.
Carpz. & Berlich. Concl. 30. n. 17. ubi limitationes invenies &
imprimis, quod hâc constitutio ad Suos tantum pertineat,
quemadmodum etiam responderunt, Jcti Jenenses Mens. Apr.
An. 1645. Suos autem hic non strictè intelligendos monet, ci-
tat. loc. Berlich. † 11

Sed, quid *de stuprata ab alio, qua Virginem*
se venditando alteri nupsit, an detectâ fraude & di-
vortio factô dotem amittat? † Et responsum fuit in Scabinatu 12
nostro Prætori Magdeb. Anno 1617. quod licet relegatione
plectatur, non tamen ob id dotem amittat, quia stuprum hoc est,
non

13 non adulterium. † De eâ autem quæ post mortem ma-
 riti stuprum admisit, an amittat dotem,
 nec ne, inter se contendunt DD. Affirmantium nubem, cum suis
 rationibus videbis apud Berlich. d. p. 4. Concl. 31. num. 5. Carpz.
 14 Decis. Illustr. p. 2. Dec. 181. n. 2. † Nec minor tamen negantium
 est numerus, adductus à Berlichio, dict. num. 2. Carpz. d. l. n. 3.
 & in Prax. Crim. p. 2. q. 65. in quorum sententiam utpotè fir-
 15 miori fundamento nixam & ego descendo. † I. per Novell.
 16 de Restit. 39. c. 2. † II. quod nostrum non sit pœnas exten-
 dere, multo minus privationis pœnam imponere absque lege.
 17 argt. l. 14. §. de Rel. & Sumpt. Fun. † III. quod absurdum, ean-
 18 dem adulterio & stupro imponere pœnam. † IV. quod solutô
 matrimonio dos non amplius sit, sed mulieris patrimonium,
 19 reliquis bonis Uxoris aggregatum. † V. quod Dispositio,
 loquens de Uxore, præsertim in odiosis, intelligenda, de uxore
 20 præsentis, quæ actu talis, non quæ fuit. † Rectè ergo Dos à
 donatione propter nuptias aliisque lucris, quæ à marito conse-
 qui & lucrari poterat mulier, separatur: cum in Dote de re sua
 amittenda certet, in illis lucrum ex persona mariti captet, Dos
 est proprium uxoris patrimonium, quod ei Maritus sine appro-
 21 bata jure causa, auferre non potest. † Secus in hereditatibus,
 Legatis, donationibus, & similibus quæ maritus facilius revo-
 22 care potest, & revocasse præsumitur, si ei illata injuria. † Ad
 rationes dissentientium respondentes, vid. Menoch. arb. iud.
 quest. centur. 3. Cas. 287. n. 29. & seqq. Berl. d. concl. 31. num. 17.
 & seqq. add. Dn Hahn. ad Wesemb. tit. Solut. Matr. n. 14 Peretz.
 23 in C. Eod. tit. n. 19. † Idem, quod nempe dos amittatur, de
 malitiosa desertrice dicendum, uti Scab. Jen. Mens.
 24 April. An. 1645. pronunciarunt. †

Ob Osculum autē mulier dotem an amittat

Quæritur? Beguinarum errorem fuisse hunc, quod statuerint
 mulieris Osculum (cum ad hoc naturaliter non inclinet) esse
 mortale peccatum, Actum autem carnalem, maximè cum ten-
 tatur Exercens, peccatum non esse, notavit & condemnavit
 Cle-

Clemens V. in Concilio Vienens. cap. f. de Hæret. in Clement.
† Ab his si responsum petiisses, absque dubio affirmative re- 25
spondissent. † Italis quoque & Hispanis oscula adeò suspecta 26
esse, ut ex eo arguant uxorem adulteram, ejusque causâ dote
privandam censeant, ex Joh. à Ripa tradit Tholos. *Synt. Jur. Univ.*
l. 3. c. 8. num. 25. † Inde libidinis prænuucia, & adulterii præ- 27
ludia certissima dicuntur, imò quædam fruitio censentur; Unde
interveniente osculo, dimidia pars rei donatæ, à sponsis super-
stiti cedit *l. 16. in pr. C. de donat. ant. Nupt.* † Ego tamen ob 28
oscula etiam *luxuriosa*, nisi aliæ circumstantiæ accedant,
mulierem dote non esse privandam arbitror, † tùm quod defi- 29
ciente lege, privationis hanc pœnam inducere erubescamus, † 30
tùm quod quamvis suavia ejusmodi, & *columbarum oscula*
Vid. Arist. *l. 1. de Hist. an. c. 1.* propinquum copulæ carnalis
actum constituent, adeoque præsumptionem adulterii inducant,
tamen, quia ad probandum adulterium præsumptiones non
sufficiunt, sed manifestæ probationes aut conjecturæ non dubiæ
c. 12. x. de Presumpt. Magnif. p. m. Ungep. *Com. in Decr. tit. de*
Adult. n. 5. requiruntur, † & ob *Suavia* divortium non 31
permittatur, Carpz. *Jurispr. Confist. Def. 189.* nec dotem mulie-
rem exinde amittere sequitur. † Quin & iis in locis, ubi mo- 32
res regionum, ut liberè oscula veluti in *Gallia, Belgio,*
ut & nonnullis *Germania* nostræ oris, figere liceat, ferunt,
nec firmam inde adulterii præsumptionem oriri existimo. † 33
Sæpe enim ibi *inania oscula* libantur: de quibus Puella
apud Theoreticum, *Eidil. 28.*

Inane Osculum --- --- ---

Lavo os meum, & osculum despuo

† Hæc de amissione Dotis ex parte Uxoris: *Ex parte* 34
Mariti ob adulterium, hæresin & malitiosam
disertionem non minus (iis nempe in casibus quibus alias
dotem lucraretur) amitti, dubio caret. *c. non machaberis 32.*

D

qu. 6.

qu. 6. Nov. 22. c. 15. Nov. 117. c. 8. Coler. Decis. 176. tenentur
35 enim uxor & Maritus ad æqualia. † De *desertione* quidem
in foro Sax. quondam disputatum, Mod. Pist. p. 2. qu. 90. hodiè
36 res decisa, p. 3. Const. 26. add. Carpzov. d. const. Def. 1. †
Malitiosam autem dixi desertionem. Desertor enim non
censendus, qui vel *officii ergo* vel ex alia saltem probabili
causa, diutius abest; *Verum* qui à conjugè nullâ justâ causâ
coactus, sed vel levitate vel injustâ impatientiâ freni conjugalis
37 impulsus, discedit. Berl. p. 3. Concl. 36. num. 17. † Non au-
tem *perpetua* requiritur desertio; Unde qui conjugem peste,
vel etiam alio morbo v. gr. puerperio laborantem ad tempus
38 deserit, dotem amittit, juxta tradita, Carpzov. Berl. dict. II. †
Quod tamen intelligendum si uxori *agræ*, de medico & me-
dicamentis, cum id facere potuisset non prospexerit, & Uxor,
39 fuerit mortua. † Ubi tamen præsumptio quæ est pro marito,
onus probandi transfert in adversarium. Carpz. d. l. Def. 4. Berl.
d. l. n. 12. & seqq. ubi n. 46. & seqq. limitationes plures.
40 † Causam quoque amittendæ dotis DD. constituunt:
Si verberet & expellat uxorem, Carpz. d. l. Def. 6.
quod tamen rectè videtur restringere Berl. ad eum casum, si ex-
pulsæ vel ex frigore, vel aliò infortunio in exilio moriatur, d. l.
41 num. 24. † Ea etiam justa amittendæ dotis reputatur causa,
si alimenta ei negaverit, cum denegans alimenta
neccasse censeatur, l. 4. ff. de lib. agnosc. add. l. 6. ff. de alim. l. 43.
42 ff. de V. S. † Quod tamen & ipsum, Dd. dupliciter limitant,
& restringunt ad eos casus, si ex defectu alimentorum mulier,
decesserit argt. l. 22. §. 8. ff. Solut. Matr. & dos promissa, fuerit
soluta, Cöler. Decis. 257. n. 6. Carpz. dict. l. def. 5. Berl. d. l. n.
43 49. & 50. † Addunt & aliam Dd. *si necem mulieris*
44 *fuerit molitus*, Carpz. d. l. Def. 7. Boër. Decis. 26. n. 2. †
*Sed quid si Uxorem in flagranti adulterii cri-
mine deprehensam occiderit? an & tum dotem*
amit-

amittat. † Affirmativa communis defenditur, argt. l. 10. § 1. 45
ff. solut. Matr. vid. Julius Clar. l. 5. sent. §. homicidium num. 22.
Br. Jason. Cöler. citati à Berl. d. Concl. 36. num. 5. Carpz. d. l.
Def. 7. num. 3. Jacob. Butrig. Tr. de Dote num. 26. Beust. Tr. de
Jur. Connub. p. 3. c. 6. † Addunt & illam, Si uxor ab alio fue- 46
rit occisa, cujus *necem maritus*, qui occisorem novit,
vindicare noluit, Vid. Pensold. in add. ad Col. p. 2. Dec.
286. Berl. & Carpzov. dd. loc. Ubi & de remissione conjugum,
tam tacita quam expressa, item de separatione quoad thorum &
menfam plura videbis Def. 13. 14. & 15.

† Agendum jam esset de *Dotis lucro* & ad quem, 47
solutio marimonio Dos revertatur. Verum, cum accuratè per
varias divisiones & subdivisiones hæc pertractaverit Magnif.
Dn. Struv. Ex. XXX. tb. 49 & 50. me eò remitto. add. ibid.
allegatos. Magnif. Dn. Strauch. Ex. 3. tb. 18. Nobiliss. p. m.
Dn. Hahn. ad tit. Sol. Matr. ibique Peretz.

† De *Actionibus* etiam tum Marito, tum Uxori 48
competentibus, latissimus sese hic dicendi campus aperiret.
Sed paucis & I. *de Marito*. † *Aut dos non est* 49
promissa, & nihilominus Maritus à Socero *locuplete*,
dotem congruam exigere, & pro eâ constituenda officium judi-
cis implorare potest. l. 19 ff. de Rit. Nupt. Gail. 2. obs. 17. Carpz.
p. 1. Dec. 16. n. 2. † *Aut promissa*, & pro exigenda ea competit 50
actio ex stipulatu, Dotis enim promissioni semper creditur in-
esse stipulatio, l. un. §. 1. C. de Rei U. A. cui annexa tacita hy-
potheca d. §. 1. Carpz. Dec. Illust. p. 1. Dec. 57. quæ tamen bonæ
fidei non est, Bach. V. 2. Diss. 7. tb. 8. L. A. Dn. Struv. d. l. tb. 7.
Diss. Peretz. in C. b. r. n. 9. Brun. in Comm. ad l. un. C. de R. U. A.
† Illud constat, quod dote non promissa defunctâ uxore ea peti 51
non possit Carpz. d. Dec. 16. † De eò autem quæsitum quid 52
obtineat dote intra annum & diem promissâ,
si mulier intra annum moriatur? Dotem mari-
tum

tum non posse petere, ex l. ii. ff. de Pact. Dot. statuit Thoming.
Dec. 29. De Jure Saxon. vid. Carpz. all. Dec. 16. n. 6.

53 † *Uxorem* quod attinet, illi matrimoniò solutò (De
eo enim casu quando nuptiæ secutæ non sunt, vid. l. 23. & l. 17.
ff. Sol. Matr.) duplex competebat actio I. ex stipulatu
II Actio Rei Ux. Sed hanc Justinianus abrogavit, & actionem
ex stipulatu, licet vel nulla, vel inutilis stipulatio intervenerit,
concessit, eique non modo qualitatem quod sit bonæ fidei at-
tribuit, adeoque, quod optimum Rei Ux. Act. erat, in actionem
54 utroque latere superaddidit. d. §. 1. C. de R. U. A. † Dixi
Matrimoniò solutò. Regula enim est, eam, hoc con-
stante, quia oneribus matrimonii inservire debet, l. 70. ff. de
55 Jur. Dot. repeti non posse, l. 2. ff. sol. Matr. † *Fallit*
tamen hæc si maritus vergat ad inopiam, tunc enim non secus
ac si solutum sit matrimonium vindicare potest dotem. l. 29. C.
56 de Jur. Dot. † *Nec culpa mariti* hic requiritur, sed suffi-
cit, etiamsi *casu* ad inopiam fuerit redactus, lex enim culpæ
mentionem non facit, & à pari procedunt inopia mariti, & dis-
57 solutio matrimonii. Brunn. ad d. l. 29. C. de Jur. Dot. † Quod
non de dote solum *sed & donatione propter nuptias*
58 & bonis paraphernalibus verum est, d. l. & Auth. seq. † Nec
verò repetitio hæc, solum bona, plenò jure mariti propria, per-
sequitur, Gail. 2. Obs. 83. n. 4. Sed & Emphiteutica, imò feuda-
lia, Gail. d. l. in quibus tamen, solutò jure mariti, jus quoque,
59 uxoris extinguitur. † Quemadmodum etiam uxor hoc casu
repetens dotem, eam alienare non potest, sed ex fructibus &
se & Maritum & communes liberos alere debet. l. 24. ff. Sol. Matr.
60 † Quâ autem actione, an utili in rem, tanquam ipsò jure domi-
nium ad Mulierem revertatur, an verò utili ex stipulatu repe-
tatur, Vid. Mich. Grass. lib. 2. sent. 9. 17.

61 † Illud etiam hic queritur, an *Maritus Uxorem*
ex causa inopie dotem repetentem datis fide-
jusso.

jussoribus submovere possit? Affirmativam defendit,
Giph. ad d. l. 29. † Non autem mulier solum contra mari- 62
tum sed etiam Socerum qui dotem recepit, & ad inopiam ver-
git, vel male sua substantia uti incipit, ad repetendam dotem,
agere potest, sed etiam ab extraneis creditoribus matrimonio
non obstante, eam vindicare, aut si ipsa possideat, exceptione
proposita contra eosdem se defendere potest d. l. ubi adhuc 29.
C. de Jur. Dot. † *Num creditoribus hoc casu com-* 63
petat jus offerendi non minus dubium est: Affirmati-
vam, argt. l. 10. C. qui pot. in pign. tuetur, Fach. l. 3. Cont. 100.
& l. 11. Contr. 14. Franc. Sarm. l. 2. sel. interpr. 12. num. 1. † Ad 64
probandam vero istam inopiam & prodigalitem, vulgi
opinionem & semiplenam probationem sufficere existimat.
Gail. d. l. n. 12. Ubi quot modis quis ad inopiam vergere dica-
tur eleganter tradit. † *Quid vero, si scienter mu-* 65
lier obarato nupsit marito, an tum dotem con-
stante matrimonio repetere potest? Tractat hanc questionem
late jam cit. Gail. Observat. 34. qui allatis pro & contra argu- 66
mentis, tandem concludit, quod, si uxor ante matrimonium
plene cognovisset & exploratam habuisset viri conditionem,
mulieri non competat hoc privilegium, cujus tamen scientiae
probationem viro injungit. † Si vero mulier viro de dilapi- 66
datione, populari tantum rumore suspecto, qui tamen faculta-
tibus nondum erat lapsus, scienter uupsit, ipsi non negan-
dum esse, sed consulendum beneficio juris communis affirmat.
† Brunnem. ita: *Aur nova suspitionis causa emergit, aut non, &* 67
hoc casu non quidem ex hac lege 29. agere potest, sed tamen potest
cautionem petere de securitate dotis, argt. c. per vestros 7. x. de
Don. inter Vir. & Ux. † *Quid vero si maritus lo-* 68
cupletior factus? Dotem restitutam eum repetere posse
aequior videtur sententia, Gail. l. 2. Obs. 95. tum quod res qua-
vis facile ad suam naturam revertatur, tum quod ratio haben-
da amoris conjugalis, & prospiciendum, ut materia litis pra-
sci-

scindatur, Brun. d. l. add. l. 4. §. 1. ff. de Mun. & bon. l. 17. & seqq.
ff. de Exec. Rei. Jud. Wissenb. b. 1. num. 16. Diff. Accurs. Giph.
& Busius.

69 Restat nunc ut de *privilegiis dotis* brevissimis
agam. Plurima autem dotis constituuntur privilegia, quemad-
modum Bald. Novelli, in Tr. de Dote 186. recenset, quorum
80. ante, 48. constante, 38. soluto matrimonio competere, 20.

70 verò circa ipsum iudicium versari tradit, part. 6. 7. 8. & 9. †
Verum omnia hæc examinare nec instituti mei nec tempo-
ris ratio patitur. Videbo ergo solummodo *Jus* cuius jam
suprà mentionem feci, *tacita hypotheca* & in eo fundatum
Jus retentionis Et 3. *Jus prelationis* in concursu cre-
ditorum ac ita huic discursui FINEM imponam.

71 † *Tacita hæc hypotheca* competit I. *Uxori*
ratione dotis, & quidem in omnibus mariti bonis, utpote
legali hoc nexu affectis l. un. §. & ut plenius. C. de Rei Ux. Act.

72 † Unde non tantum maritum convenire, sed etiam contra ex-
traneos hypothecaria actione rerum ipsius Mariti possessores
73 experiri potest. † Ubi tamen circa *merces*, vid. l. 34. ff.

de Pignor. Et hæc hypotheca non solum locum habet in *Dote*
74 *vera* sed & *putativa*, Bald. Nov. p. 11. in pr. Beust. p. 3. c. 12.

quin & in *augmento dotis*, §. aliud quoque 2. Nov. 97.
74 † Non etiam solummodo ad Dotem restrictum est hoc privile-
gium tacitæ hypothecæ, sed extenditur ad *donationem*

propter nuptias, pro qua si in majorem dotis securitatem
facta, aut pactum quod mortuò maritò uxor eam lucrari debeat,
80 adjectum, Carpz. Jur. Rom. Sax. p. 2. Const. 42. num. 8. etiam

bona mariti tacitè obligata sunt. l. 29. Ibiq. Gloss. C. de Jur. Dot.
Neguzant. de pign. 4. m. p. 2. n. 64. Beust. d. l. Schneidevv. ad
75 tit. Inst. de Act. n. 35. † Imò etiam ad *bona paraphernalia*

per maritum administrata porrigitur, l. f. C. de Pact. Cono.
† Ubi

† Ubi tamen notanda differentia inter dotem & paraphernalia. 76

In dote incipit hæc hypotheca à die consummati matrimonii
l. 1. ff. qui pot. in pign. Gail. 2. Obs. 86. in paraphernalis
autem à die illationis, Carpz. p. 2. c. 24. D. 3. Magn. Dn. Richter,
Tr. de priv. cred. D. 6. §. Deinde. † Nec tamen uxori solum 77

privilegium tacitæ hypothecæ concessum, sed *Et Marito*
pro dote consequenda *d. l. un. §. C. de R. U. A.* † Hinc Schnei- 78
devy. infert bona uxoris pro *evictione dotis*, si forte eam
à marito evinci contingat, obligata esse. † *Filiabus* etiam in 79

feudis, deficientibus bonis Hereditariis, pro elocatione tacitam
hypothecam tribuit, Laud. Dn. Richt. *Tr. de priv. cred. Disp. 80*
num. 7. Qui tamen ibidem de jure Saxon, loqui videtur, quem- 78
admodum ipse in fine hanc sententiam restringit, quod in con-
cursu creditorum, filix respectu dotis omnibus paternis credi-
toribus postponantur, illisque dos non debeatur, nisi soluto æro
alieno, Vid. Carpz. p. 2. *Const. 46. Def. 17.* † *Extraneo*, 80

vero qui dotem dedit, & eam forte sibi restitui stipulatus est,
privilegium tacitæ hypothecæ in bonis mariti non tribuitur,
tùm quia lex deficit, tum quia tacita stipulatio & tacita hypo-
theca pari passu ambulant, §. 1. *C. de R. U. A.* Tacita autem
stipulatio in favorem extranei non fingitur, Unde nec tacita hy- 81
potheca. † Quæri hic solet *an privilegium tacitæ hy-*

potheca persone an actioni siue causa competat?
Posterius affirmatur, *d. l. un. §. 1. & §. 4. C. de R. V. A.* † Unde 82
non attentis iis quæ prolixè adducit, Bald. Nov. *Tr. de Dote p.*
12. num. 1. concludo: Non tantum transire ad heredes mulieris,
sed & cedi posse in quemcunque Extraneum, imò cessa actione
personali, etiam hypothecam ceu qualitatem & pedissequam
cessam censi. Carpz. p. 1. c. 28. *Def. 99.* † Nam licet hypothe- 83

ca inducta sit primum favore mulieris, doti tamen ipsi & actio-
ni huic pro dote competenti data, omnino igitur cum re trans-
fertur. Brunnem. *Tr. de cess. c. 4. n. 88.* † Ad quemcunque 84
ergo transit dos vel hæc actio, ad eum transit & hypotheca,
Unde

Unde Schneidevv. *diſt. l. n. 36.* ex Jaſone refert, Baldum dixiſſe: Privilegium hoc tranſire ad quemcunque transmittatur hæc actio etiamſi ad Diabolum infernalem tranſeat.

85 † Ex tacita hypotheca fluit II. *Privilegium*

Retentionis, cujus vigore mulier Mortuò marito, propriâ autoritate poteſt remanere in bonis defuncti donec ei dos reſtituatur. Schneidevv. *d. t. de Action. §. fuerunt. num. 32.*

86 † Quin & vivò marito, quaſi communem uſum & poſſeſſionem bonorum omnium ejus habere videtur, æquiſſimum ergò, ut jure retentionis ea tam diu poſſideat, donec dos illata reſtituatur, Neguzant. *de pign. p. 5. pr. m. 4.* Mynſ. *Cent. 6. Obſ. 45. n. 5.* quod de Jure Saxon. expreſſâ conſtitutione firmatum. *p. 2.*

87 *Conſt. 25.* Ubi vid. Carpz. *Def. 8.* † *Quid verò ſi tempore obitus mariti, Viduâ forte alibi degente, ab heredibus poſſeſſio apprehendatur?* Matth.

Coler. *de Proc. Exec. p. 1. c. 2. n. 220.* reſtringit jus retentionis

88 ad caſum vacuæ poſſeſſionis. † Contrarium tamen ſtatuit Carpz. *Lib. 4. Reſp. 19.* ex hac ratione; quod quamvis corpore abſens ſit mulier, nec realiter bona defuncti mariti teneat, *animo* ſaltem retinuiſſe poſſeſſionem cenſenda, *d. l. num. 8.*

89 † Ubi ulterius infert: Quod etſi Vidua ab heredibus Mariti fuerit ex poſſeſſione *dejecta*, vel blandis ſermonibus, quaſi heredes ei ſtatim dotem ſoluturi ſint perſuaſa deceſſerit, ante omnia ſit reſtituenda, uti multis Dd. autoritatibus firmat, *n. 13.*

90 § 14. † Quod non ſolum in dote ſed & pro *dotalitio*, rebusq; aliis paraphernalibus mulieri competere ſtatuit Rauchb. *p. 1. qu. 33. num. 22.* Matth. Weſemb. *p. 1. Conſ. 77. num. 9.* adde de portione ſtatutaria Carpz. *d. l. Def. 9.* de donatione propter nuptias & portione pactis dotalibus aſſignata. *Def. 10.*

91 † *Exercebit* autem mulier jus retentionis in tot & tantis bonis, quæ ad concurrentem æſtimationem dotis & cauſam alimentorum ſufficiunt, Cöl. *d. l. p. 1. c. 2. n. 224.* durante
intc.

interim jure tacitæ hypothecæ in universis. Gail. l. 2. Obs. 92.
n. 12. & 13. Unde non nisi ad indigentiam suæ necessitatis ex iis
alimenta habet, eaque si forte Curatorem accipere recuset, ad-
ministrare, & finitò retentionis jure rationem administrationis
reddere tenetur, Carpz. d. l. def. 11. 12. 13. & 14.

† *Liquidam* autem præsuppono dotem, Quoad 92
controversam enim & illiquidam retentionis jure non
gaudet, sed præstitâ cautione ab heredibus, excedere juberi
potest. Berl. p. 2. Concl. 32. num. 15. † Alias mulier hoc jus non 93
tantum ad heredes transmittit, sed & in quemvis, etiam sin-
gularem possessorem transferre potest, per ea quæ tradit, Berl.
d. l. num. 8. Myns. cent. 6. Obs. 82. n. 2. adde pluribus Carpz.
Respons. 20. & 21.

† Sequitur tandem jus *Prelationis* fundatum in l 94
Affiduis C. qui Pot. in pign. cujus vigore mulier non tantum
habet tacitam, dictò modo, hypothecam; sed & tale privilegium
ut omnibus aliis creditoribus mariti præferatur. † *Ratio* 95
quæ Justinianum movit, fuit non solum Dotis utilitas & favor
publicus, sed & obsequia & partus periculum, d. l. n. De cujus
genuino sensu videbo. † Diverse autem circa explicationem 96
tx. occurrunt opiniones duorum Glossatorum, *Martini* &
Bulgari, quorum ille indistinctè omnibus etiam antiquo-
ris temporis hypothecâ vallatis creditoribus præfert mulierem,
tùm propter generalitatem tx., tum quod taciti & expressi
idein sit judicium. † Quod etiam in *Marchia* ita obser- 97
vari testatur, Bruan. ad h. r. † *Bulgari* tamen, qui ad taci- 93
tam saltem hypothecam text. restringit, videtur esse communior.
† Et sanè si præcisè verbis legis inhære velis, Martini senten- 99
tia fortè esset admittenda, *Communem* verò qui sequun-
tur, respondent cum Magnif. Dn. Richtero Tr. de priv. cred.
Dip. VI. Sect. I. quod d. l. intelligi debeat de *illis creditoribus,*
qui

qui ex privilegio temporis id est: provisione legis anteriorem habent hypothecam, *non verò, qui ex provisione hominis*, seu speciali & expressa conventionem.

100 † Eodem ferè modo, Gail. l. 2. Obs. 25. n. 10. quod nempe provisione legis non debeat excludere provisionem hominis & expressam conventionem, temporis prerogativa firmatam: aliàs enim multi creditores, contra bonam fidem, iniquè deciperentur, iisque jus conventionem quæsitum auferretur, contra *regulam*:

101 quod privilegium juris citra injuriam alterius concessum intelligi debeat, ut loquitur cit. Gail. l. 2. Obs. 25. B. Carpz. *Jurispr. For. p. 1. Const. 28. Def. 65. num. 11.* † Unde concinnè Bart.

Lex suum, non tibi tuum denegat auxilium.

102 † Præfertur itaque Mulier, habens tacitam hypothecam priorem, creditori habenti expressam posteriorem. † Si verò

103 *concurrunt* mulier & creditor, & uterque habet expressam hypothecam, tunc priorem tempore præferri alteri, juxta Reg. *in l. potior. 11. ff. qui pot. in pign.* statuunt Magnif. Dn. Rich. *d. Dis. Sect. 1. Schneidevv. l. cit. n. 59.* B. Carpz. *Jurispr. For. p. 1. Const. 28. Defn. 68. n. 3. 4. 5. & seqq.* †

104 Competit hoc privilegium Doti sive *extent* res dotales sive non *d. l. vers. licet dotales.* Brunn. *ad d. l.* quod extenditur, etiamsi in bona mariti conversa non sit, Laud. Dn. Richt. *d. l.* B. Carpz. *Jurispr. Foren. p. 1. Const. 71. n. 2.* Quod hoc Responso firmat, † So werdet ihr solches eures eingebrachten Ehgeldes/ wenn auch gleich solches in eures Mannes Güter nicht verwendet wehre/ vor allen andern Gläubigern/ so kein älter anderserlich Unterpand erlangt/ billig befriediget. B. R. W.

105 Nec pro dote *solum* Mulieri hoc privilegium competit, sed & pro augmento dotis *l. etiamsi 8. C. de Jur. Dot.* quod à die facti augmenti demum incipit per *txt. l. si constante. 19. vers. Jura enim hypothecarum C. de Don. ant. Nupt.* † Idem in

106 Dotalitio, quod aliàs Donarium, Dotarium, Vicilitium, Ein Leibgeding/ Leibzucht/ Leibguth/ Wittthumb/ vocatur, Magnif.

107 Dn. Richt. *d. l.* † Non autem competit ei in bonis parapher-

phernalibus, quæ ultra dotem marito attulit, *l. si ego 9. ff. de Iur. Dot. & argt. l. assiduis. 12. §. fin. C. qui pot. in pign. B. Carpzov. Iurispr. For. p. 1. Const. 28. Def. 96.* Nec in donatione propter nuptias, Brun. *d. l.* † Dicit enim Imperat. *in d. l. 108 assiduis 12. §. fin.* quia non pro lucro fovemus mulieres, sed ne damnum aliquod patiantur circa res suas. † Si verò mulier¹⁰⁹ donationē propter nuptias exigat, non ut eam *lucretur, sed* tanquàm specialiter sibi pro dote obligatam, ut dotem salvam retineat, meritò gaudet prælationis privilegiò, censetur enim agere potiùs pro dote, quam pro donatione propter nuptias. Schneidevv. *cit. loc. num. 62. Berl. Concl. 65. num. 72.*
In *bonis quoque feudalibus* Mulierem ratione Dotis cæteris creditoribus posterioribus, expressam hypothecam habentibus postponi tradit, Magnif. Dn. Richter. *d. l. cum mul. ibi cit.* Ubi ità Serenissimi Electoris Brandenb. Consiliarios pronunciaſſe dicit. † *Sic* etiam non competit prælationis¹¹⁰ privilegium mulieri quæ communem exercuit cum marito negotiationem & debita simul contraxit: Videntur enim cum Uxore simul contraxiſſe creditores, quare mulieri privilegium hoc denegandum est, ne cum ea contrahentes iniquè decipiantur. † Et ita passim in *Germania* receptum esse testatur¹¹¹ Gail. *l. 2. Obs. 90. num. 5.* † Idem quoque obtinere vult. B.¹¹² Carpzov. *d. Const. Def. 84. in ea quæ sciens viro ob- ratò nupsit,* rationem reddit hanc, quod videatur mores mariti approbasse, *l. promittendo 41. §. si à debitore ff. de Iur. Dot. l. inter causas 26. §. abesse ff. Mand.* adeoque ipsi non magis succurrendum, quam *fidejussori*, qui scienter pro homine inope vel prodigo fidem suam interposuit, cui propterea actio ad liberationem non competit, etiamsi diu fidejussionis nexu fuerit obligatus *l. si is à quo 3. §. f. ff. ut in poss. leg. l. ult. §. hic illud quoque C. de spons.* Sed de his superius jam dixi. *n. 64.* † Illud certum est; Mulieri non competere privilegium¹¹³ prælationis, quando maritus *culpa uxoris*, ob malam nempe
E 2 ejus

eius administrationem aut ob luxum ad inopiam pervenit B.
Carpz. d. Const. Defm. 95.

114 † *Antequam* autem mulier prælationis jure gau-
deat, necesse habet ut Dotem vere illatam *probet*, juxt. l.
115 *affid. 12. §. 1. vers. cum enim ibi.* † Probatio autem illa solutæ dotis,
per testes, documenta vel alium legitimum modum regulariter
fieri debet, *Si vero* uxor nec testes nec documenta habeat,
tùm concurrentibus *conjecturis* & præsumptionibus, illatio-
nem dotis *juramento* probare potest. Magnif. Dn. Richt.
116 *d. Disp. VI.* † Non enim *sufficit* confessio mariti, Hæc
etenim, si constante matrimonio facta, nec aliunde numeratio
aut constitutio appareat, suspectissima, B. Carpzov. d. Const.
117 28. Def. 27. num. 4. † *Limitant* tamen hanc assertio-
nem DD. Si & reliqui creditores ex sola literaria cautione
& confessione debitoris agant, quando enim mulier & alii
118 creditores, *in pari sunt conditione* mulierem in dote
confessata præferri, quia favorabilior est, affirmat Gail. l. 2. Obs.
81. n. 5. † *Item* si post confessionem mariti fiant demùm
119 creditores, aut confessionem dotis à marito factam non im-
pugnent L. 3. in verb. exceptione opposita C. de non num. pec.
† *Restringit* quoque Magnif. Dn. Richt. d. l. Limit. 6.
120 prædictam assertionem, si tempus opponendi exceptionem,
non numeratæ dotis fuerit elapsum, quando nempe matri-
monium ultra decennium duravit & maritus moreretur, nu-
meratio enim dotis ex diuturnitate temporis præsumitur o-
mnisque quærela denegatur, Nov. 100. c. 1. Et Auth. quod lo-
cum C. de Dot. caut. non numer. † *Competit* autem pri-
vilegium hoc *soli uxori*, quare in Extraneos heredes (se-
cus in liberis b. l. vers. exceptis & Nov. 91. pr.) transmitti ne-
quit l. 196. ff. de R. l. l. 12. § 13. ff. Sol. Matr. Personalissimum
enim est. ex Const. Just. in l. 12. C. qui pot. in pign. quare deficiente
per.

personam quæ locum fecit beneficio, deficit quoque beneficium,
l. 68. ff. de R. J. B. Carpzov. Jurispr. Forens. p. 1. Const. 28.
Def. 95.

Habes hic Benevole Lector Disputatio-
nem non *pro dignitate materia, sed* pro tenuio-
ris ingenii modulo conscriptam: *Fusus* qui-
dem tractari potuisset & *accuratius*, verum, *pri-*
imum rogo ut adscribas temporis penuriam, *al-*
terum doctiori calamo me reliquisse scias, quare
si spei tuæ non omnimodè satisfecerim, pero, ut
memor *imbecillitatis humanæ*, ob quam Imp.
Just. de Confirm. ff. §. 4. *Immortalem* appellat
eum qui in nullo plane peccat, amicio hanc ad-
spicias oculo. Interim

Tibi triune Deus pro clementi-
adſistentia
Maximas persolvo grates.

EMENDANDA.

Cap. I. n. 13. post ille: dele vel. Cap. II. n. 20. lege reciproca
n. 58. l. quadringentis. n. 61. l. auferri. n. 86. l. diversò respectu n. 106.
l. adhuc. Cap. III. n. 20. lege auferre n. 31. leg. permittitur n. 34. leg.
desertionem n. 41. l. necesse n. 61. lege negativam.

E 3

Non

Non tibi præstigiæ titulo-
rum, rebus inanes

Non tibi frons chartæ pro-
digiosa placet.

Judicio qui pollet, inanibus u-
tile præfert,

Hæc est judicii DOS pretio-
sa tui.

STRAUCHIUS.

Nobili & egregie docto

DN. CHRISTIANO ANTONIO

STAMMICHIO, Mind. Guest. Jurium

Cultori eximio

Fautori & Amico meo sincerâ mente semper colendo

Tertiâ vice,

**Publicam apud Nos Cathedram non sine laude
conscendenti**

Dotibus ingenii quam sis præ-
clarus, id omnes

Heroas juris pagina docta docet:

Pagi-

Pagina nimirum quæ TE de DOTE
diserta

Verba volutantem prædicat
Eximium.

Gratulor idcirco de tantis Dotibus
ipse,
de DOTE hic sermo commoda
plura vehat.

*Sic presentes futurasque dotes gra-
tulari voluit*

ADOLPHUS CHRISTIANUS Schelhase/ D.

L A dote, che la Moglie porta seco,
Mentr' ella vuol andar al suo marito,
Ne l'or consiste appesso al mondo cieco;
Ma quei che son di spirto più polito,
Ne la virtù la fondon, & son teco
Di senso più elevato ed esquisito;
Et de la dote quì ben disputando
La dote del tuo ingegno vai mostrando.

Si rallegra col signor Rispondente ed
Autore delle presente
disputa

Carlo Caffa, D. P. P.
Es

E hat die Pallas iederzeit die Thren wohl belohnet/
und nichts / was zum Schmuck gehört an selbigen
geschonet/

363 Wer nur die Tugend hat zur Braut/
Dem wird die Ehre auch vertraut.

Dann / welchem schon die Braut gewehrt/
Dem ist der Brautschaz auch beschert.

Du hast dich / werther Musen-Sohn / alsbald von zarter
Tugend

Verlobet und verehelicht mit Pallas Tochter Tugend;

Nun stellt sich auch die Ehre ein

Und spricht: Ich wil der Brautschaz seyn,

Dann / welchem schon die Braut gewehrt/

Dem ist der Brautschaz auch beschert.

So hastu was du haben wilt / und ist dein Wunsch erfüllet/
Nachdem der Brautschaz und die Braut ietzt dein Ver-
langen stillet.

Nun sprichstu / Kan ich sicher seyn:

Der Brautschaz und die Braut ist mein.

Dann / welchem schon die Braut gewehrt/

Dem ist der Brautschaz auch beschert.

Es wil doch aber diese Braut allein nicht bey dir bleiben/

Es soll sich auch in kurzer Zeit ein andre dir verleiben.

Wir reden hie das Ja-Wort ein.

Der Brautschaz muß verdoppelt seyn:

Dann / wann dir schon die Braut gewehrt/

Ist dir der Brautschaz auch beschert.

Mit diesem wenigen wolten den Herrn Antorem,
als Ihr hoch-geehrtes und geliebtes Tisch-

Glied schuldigst beehren

Ihrer Excellenz Hn. D. von Wintheims

Sämtliche Tischgenossen.

F I N I S.

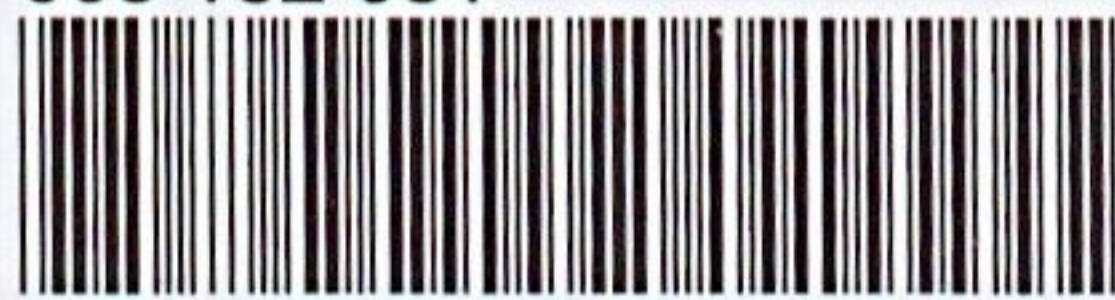

ULB Halle

3

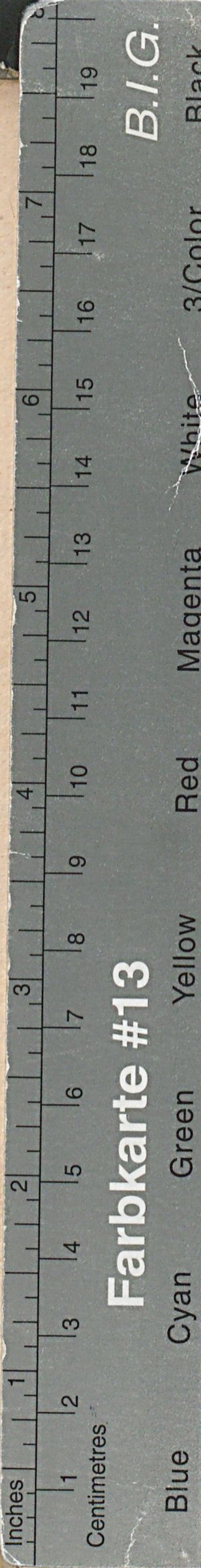
005 132 681

V017

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

CHRISTO, ATQUE
TORUM ORDINIS,
ALANA CONSENSU
ne volo,
NEM JURIDICAM

TE,

RÆSIDIO
I, AMPLISSIMI ATQUE
ULTISSIMI
I HARBORDI
J. U. D. CELEBER.
PROVINCIALIS SAXO.
UE LINEÆ COMMUNIS,
ATI ORDINARIU,
troni ac Præceptoris sui omni
ltu et atem devenerandi,
TORUM EXAMINI SISTIT
N. Anton Stammich/
ind. Guest.
OR ET RESP.
MUM HORIS CONSUETIS
em 23. Septemb.

pis WERTHERIANIS,
M. DC. LXIX.

82
1668, 56
22
//

6

